

К.О. Лізанец, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ

Українці з кожним роком все менше заробляють на банківських депозитах. Поступово, згідно зі стратегією Нацбанку, вартість кредитів буде знижуватися, в результаті падатимуть ставки і за депозитами. Якщо ще минулого року ставки за гривневими річними вкладками становили близько 17,7%, то у 2018-му опустилися до 14,4%. Також знижуються і ставки за валютними вкладками. Якщо у січні 2017 року, відповідно до індексу, вони становили 5,68%, у січні 2018-го - 3,68%, на даний момент - 3,33%.

Як засвідчує індекс депозитних ставок фізосіб (розроблено НБУ на основі даних «номінальних» ставок 20 найбільших банків), в минулому році українці заробляли на своїх вкладах у національній валюті на 3,4 відсоткових пункти більше, а сьогодні доходи від депозитів стрімко падають. На даний момент вони досягли рекордно низьких за останні кілька років позначок, що є одним із головних факторів зменшення притоку депозитів до банків. Другим, але не менш важливим фактором є недостатній рівень довіри до банківських установ. Економічну кризу не пережили більше 80 банків, «чистка» ринку призвела до того, що тисячі українців втратили частину своїх вкладів. «Банкопад» уже позаду, але, згідно з офіційною статистикою, щорічно кількість вкладників скорочується. Спочатку 2016-го свої заощадження у фінансових установах зберігали 44,7 млн клієнтів (фізичні та юридичні особи), зараз - на 3,7 млн менше. В умовах економічної кризи, клієнти сумніваються, що зможуть повернути свої кошти. Сьогодні, у разі закриття фінансової установи, Фонд гарантування вкладів поверне вкладнику частину депозиту - не більше 200 тис. грн. Як заявив на своєму брифінгу директор-розпорядник Фонду Костянтин Ворушилін: для «стабільності у суспільстві» суму гарантії необхідно збільшити з 200 до 800 тис. грн. Один з основних аргументів, ще у 2013-му Фонд повертав вкладникам закритих банків до \$25 тис., зараз же еквівалент 200 тис. грн - близько \$8 тис. У Національному банку впевнені, що збільшення гарантій дозволить повернути довіру українців до банківської системи.

Востаннє гарантований розмір вкладу підвищували ще у 2012 році - до 200 тис. грн. Весь інший внесок – «згоряє». Доречі, у європейських країнах повертати повинні до 100 тис. євро (за чинним

курсом це більше 3 млн грн). Український Фонд у разі закриття банку поверне всього лише до 6,2 тис. євро, тобто майже в 16 разів менше.

На сьогоднішній день боротьба за вільні кошти населення ведеться не лише між банками, а й між страховими компаніями і небанківськими організаціями. Так, небанківські організації показали стабільне зростання на фінансовому ринку, наприклад, починаючи з 2014 р. ринок електронних гаманців зріс на 18%. У таких умовах для банків пріоритетним є оптимізація бізнес процесів та зменшення витрат. Крім того, необхідним є формування оптимальних за структурою, строками і вартістю депозитних ресурсів.

Ще одним важливим фактором стримання розвитку депозитних ресурсів в Україні є мінімізація ризиків дострокового розриву вкладів (депозитів). Банки, встановлюючи високі комісії за дострокове розірвання договору вкладу (депозиту), прагнуть частково компенсувати за рахунок цієї комісії свої втрати. Проте багатьох клієнтів насторожує відсутність можливості достроково забрати свої грошові кошти без втрат. Це спонукає клієнтів розміщувати кошти на короткий термін, що в свою чергу, обмежує їх використання у кредитній діяльності комерційного банку.

Все вище зазначене обумовлює необхідність негайного застосування заходів, спрямованих на удосконалення банківської системи, що сприяло б її стабільному розвитку. В цьому аспекті доречним буде вивчення і запровадження досвіду зарубіжних країн.

УДК 334.025

І.В. Лещух, канд. екон. наук (ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», Львів)

ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ: ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД

Іноземний досвід функціонування індустріальних парків засвідчує суттєвий позитивний вплив останніх на національне соціально-економічне становище, покращення виробничої структури, динаміку ринку праці та капіталу, а також підвищення конкурентоспроможності регіонів, у тому числі депресивних.

Державні преференції передбачені законодавством для резидентів індустріальних парків Республіки Білорусь. Зокрема, це [1, 2]: